

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagy hasábnál heti sorozat 5 kr. ... Kéziratok vissza nem adandók.

Table with columns: Utolsó árkelet, pénz, áru. Lists various goods and their prices.

A helyzet.

(r. e.) A horvát tartománygyűlés tisztelt, nagyrabecsült, nagyságos, nagyérdemű, tekintetes, nemes, bölcs és körültekintő tagjai...

Ha hinnünk szabad némely lap szenzációs táviratainak, akkor ne feledjük Ő Felsőségnek állítólag Esztergomba, Magyarország hercegprímásához, a főrendiházi szavazás után beküldött futárát sem, még kevésbé az egri érsek bécsi útját, ki egy lap szerint ugyan csak kis egészségének helyreállítására érkezett Bécsnek búzka várába...

Hanem e perczben ott jár Bécsben a magyar kormány elnöke is — a kinek feladata lényesen Ő felségét szintén a horvát-kérdésről és a zsidó-kérdésről, de leginkább azon helyzetről kitanítani, a melybe őt és kormányát éppen ezen két kérdés váratlan következményei juttatták.

Nem akarunk komoly mozzanatokat frivol példák illusztrálni, de ha nem tennek fel, miszerint a horvát árulkodókat, a főpapokat s állásában annyira megingott miniszteriumunk elnökét a bécsi várakban nagyon is kész meggyőződéseikkel s előre megérlelt elhatározásokkal várják: akkor alkalmazni mernők a Bécsbe utazott egy szeri turcozi követség híres adomáját.

Ezekkel történt meg, hogy egy tag kikart tekinteni, megtudandó, közel e már a hajnal s milyen idő jár oda kívül. Az ajtó helyett azonban az élelem-tartó szekrénybe talált benyitni s azt referálta a társának, hogy kívül bizony sötét a világ és a mellett ... sajtszagu.

Ilyen felvilágosítást kaphatna a felség Tisza Kálmántól, a ki a hazában most uralgó válságokat nem képes egyéb szempontból tekinteni, mint hatalmi állásának s e hatalomhoz való ragaszkodásának szempontjából.

S ha a felség mégis ezen általa különben ugyan jól ismert s Bécs által éppen ezért minden képzelhető és képzelhetlen machinációra felhasznált kormányelnököt, az örült hajszában tuskón-bokron át üzött s elvégre teljesen agyon-nyargalt ... politikust tekintendé a politikai időjárás minden szesztenődős kalendáriumánál is biztosabb jószágok: akkor nem juthatna egyéb eredményre, minthogy a boldogságot, a sikert és a megelégedést egyetlen szóban Tisza Kálmánnak nevezik, a kit minden áron a hatalom polczán kell marasztalni s a ki nélkül Róma ledől s Babylon leomlik. Ő és legfőjebb a filozemitzmus az, a mire Ő felsége még támaszkodhatnék. Ezenkívül nincs bölcsesség, nincs rend és nincsen nyugalom.

Mert Tisza Kálmán kormányelnök és pártvezér valószínűleg igyekezni is fog ma-

gának osztani a királyt ebben a politikai kártyajátékban. A mint igyekezett megnyerni az ellenzéki, szerinte forradalmi török vésű pártok vezérferfiit, ugy fog kopogtatni a felségnél is. De vajon éppen a fejedelem ne lássa azt, hogy mindazon bonyodalmak, a melyek utóbbi időben oly nagy mérvűek lettek a hazában, éppen a kormány egy-egy intézkedésének közvetlen és gyorsan beállott következményei? A zágrábi zavargásokat nem-e gróf Szapary Gyula, a pénzügyér által az államczimereknek éveken át halasztott s most oly váratlan kiszögezése okozta? Vagy éppen a felség ne tűnődne azon, hogy vajon létrejött volna a másik, a főrendiház termében felrobbant válság, ha az ösmeretes törvényjavaslattal várt volna Tisza Kálmán addig, a mig az országnak, ez irányban most ellen-szenves közvéleménye elenyészik s éle vész azon tapintatlan lépéseknek is, a melyek miatt reá a főrendiház egyes elemei neheztelnek? És ime — e tapintatlanság hozott vereséget a képviselőháznak, sőt az uralkodóház egy tagjának is! Valóban hihetetlen, hogy Tisza Kálmán e perczben, midőn — önként vagy (a mi valószínűbb) kényszernek engedve — a trón elő lép, hogy a helyzetről jelentést tegyen ura és királya előtt: ugyane helyen ne érezné ama tagadhatlan felelősségnek s az oly erősen ki-hatoló igazságok súlyát. Bizony csak magától ke-veredett abba az utvesztőbe, a melyből való kiszabaduláshoz ment először az ellen-zéknél, most pedig a királynál keres Ariad-ne-fonalat.

Azonban — elvégre is Ő felsége előtt áll most azaz államférfi. Hatalmának, sikerének és többségének titka volt azaz egy szó, hogy a mit Ő akar, azt akarja a trón is és hogy az akarat előtt a népképviselő nem tehet egyebet, mint hogy meg kell hajolnia. A pohár csordultig telt, a nép képviselet az a része, mely csakugyan az ország követelményének kifejezője: itélt, valamint itélt Tisza Kálmán felett a főren-diház — itéljen most a fejedelem is. Le-hetetlen, hogy e fejedelmi palást, melynek oltalma jól esett Szegeden, mikor Tiszát a zápor paskolta, kijusszon az ő áldatlan és gyűlöletes politikájának is.

Osztatlan kíváncsisággal várja Magyarország Tisza Kálmán bécsi útjának eredményét.

— Országgyűlés. A képviselőház f. h. jan. 22-iki ülésén a földmivéls., ipar- és ke-reskedelmi miniszterium költségvetésének rész-letes tárgyalását és be is fejezte a képviselő-ház. Hosszu és élénk discussiót támasztott a m.-óvári gazdasági akademiánál a német nyelvűd tanfolyam megszüntetése. Simonyi Iván kívánta, hogy a német parallel tanfolyam továbbra is megtartsassék. Ezért, valamint Si-monyi más kifejezéseiről erélyes hangu reflexiókat kellett hallania Ugron Gáboról, meg Madarász Józsefől. Beleszólt a vitába Steinaecker is, constatálván akarván, hogy a „chauvinismus hivatalos uton is érvényesül”, „miért is Madarász József őt megérdemlett visszatörlesztésben részesíté. Madarász utalt arra, hogy Steinacker Simonyi Lajos báró minisz-tersege idején, mint kereskedelmi kamarai tit-kár német körzében kért a gyárosoktól statisztikai adatokat — Simonyi Iván, több-ször emelt szót, nemkülönböztetve Steinacker is az öngigazolásra, a mi sok időt vett igénybe. — Végül Széchenyi miniszter kefejé, hogy nem chauvinismus, hanem tárgyalagos okok vezették a kormányt a német tanfolyam megszüntetése megkezdésére — igen csekély lévén a külföldi tanulók száma.

A löversenyek tételénél Herman Ottó és Góndócs adtak be indítványokat. Az előbbi, hogy az igazság- és belügyminiszterek utasítsanak a „totalisator” által üzletsze-rűs és nyilvánosan gyakorolt szerencsejáték megszüntetésére. Góndócs pedig, hogy a lö-versenyekre előirányzott 28.000 forint itt tör-öltetvén, ipariskolákra fordítsassék. Szé-chenyi miniszter felszólalása után mindkét indítvány elvetetett és pedig Herman Ottóé 91 szavazattal 73 ellen.

hözze a kéressel, mert iránta nagyobb biza-lommal viseltetik, mint Tisza iránt — mire Széchenyi miniszter azt felelé mosolyogva, hogy majd, ha a kereskedelmi kívül a bel-ügyi és miniszterelnöki tárczát is a kezében fogja egyesíteni. — E választ indignálódva fogadta Halász, a ház derűtlősége közt.

Herman Ottó a phylloxera elleni in-tézkedések tételénél neveltségének és haszna-vehetetlenségének mutatta ki a szendrői kísérleti állomást, de a miniszter kimutatta a szónok tévedéseit.

Végül Vargics a csákovai földmives iskola érdekében szólalt fel, sőtét színekkel festve a Temes megyében lakó nép szegény-ségét. A miniszter meynyugtató válasza után e tétel is, mint a többi változatlanul megsza-vaztatott. Legközelebb a vallás- és közoktatás-ügyi költségvetés fog tárgyalatni.

— Az orsz. függetlenségi párt keddi ér-tekeztetésében a közoktatásügyi miniszterium költségvetése vétetett tárgyalás alá. Az alap-ok és alapítványok kérdése az egyetemi alap-poknál felszólalás tárgyává tetetik. A theolo-giai fakultás részére felvett összegnél a pénz-ügyi bizottság véleménye pártolattatik. Felső-lalás történik még a szebeni jogakadémia meg-szüntetése tárgyában, a felekezeti középiskolák segélyezése tételénél és más pontoknál.

— Válság Spanyolországban. Mint a hir-lapok jelentik, Canovas del Castillo kormány-elnök, a spanyol conservatív jelöltje, az elő-djei által követett eljárásához híven, euró-pai ügyekbe való bármely beavatkozástól tar-tózkodni fog. Az „Imparcial” Canovas del Cas-tillo egyik művéből kivonatokat közöl, melyek során bizonyítja, hogy a mostani kormányel-nök ellensége külföldi területnek hódítását vagy elfoglalását czélzó minden kalandnak.

— A hitelszövetkezetekről tartott Gróf Dessewffy Aurél felolvasását az országos gazdakör mult heti ülésén. A parasztszoty-lyal foglalkozott, melynek legkevésbé hite-le hite van s mely, ha megszorul, legkönnyeb-ben esik az uszodának áldozatul. Ezen osztály az ország némely vidékén egészséges, más vidékeken gazdaságilag a legszomorubb viszo-nyok közt se megéli nem tud, se segíteni magán. Dessewffy Aurél érdekesen megkritizálta takarékpénztárakat, melyek száma 333 volt 1882. végén Magyarországon, de ezek mind apró „credit mobiliek”, úzerkedő bankuzetek, melyek mindenféle hitelmuvelettel foglalko-znak, hogy nagy kamatra betéteket s még ma-gasabb kamattalabbal nagy ötételeket szerze-zenek, „a mezőgazdasággal foglalkozók, kisebb birtokosok, vagy kis községek hitelgényei ki-elégítésére működésüket nem terjesztették ki.” Mert pénzeiket könnyebben és nyeresé-gesebben elhelyezhették a nagyobb birtokosok, iparosok és kereskedők váltóiban. A rövid lejáratu váltó pedig nem való a paraszt bir-tokosoknak.

Volt az országban 278 hitelszövetkezet és népbank is, de ezek is a takarékpénztárak módjára gazdálkodtak, kis tőkével nagy forga-lomra, sok fizetéses hivatalnokkál, mi a pénzt megrágtatja.

Dessewffy azt javasolja, hogy „önsegélyző egyesületek” alakuljanak, minden faluban kü-lön egy-egy, mivel így minden tag vagyoniilag ellenőrizi egymást, s az egyesületek csak egy fizetéses hivatalnok legyen, valamely értel-mes és megbízható ember a faluban, ki a könnyeket vezesse. A tagok hetenként fizesse-nek be egy csekély díjat, ez szolgáljon miut-egy alapítókéül; de betéteket is fogadjon el 6 százalékra s kölcsönököt adjon 8 százalékra, nem váltóra, hanem két kezessé mellett egy-szerű kötelezőre 3 hónapra s a kölcsönök maximuma legyen p. 50 forint meghatározva. Osztalékok, a kamaton túl nem adandók s a nyereség a tőke gyarapítására fordítandó. Az ilyen szövetkezet és a német Raiffeisen-féle falusi pénztárak miutájára óhajtatna a kis bir-tokosok hitelet szervezni Dessewffy, a gazda-sági egyesületek segítségével s az állami be-avatkozás kizárásával. Lehetne hosszabb időre is adni kölcsönt p. egész egy évre, de ez esetben föntartván az intézetnek az egy havi felmondás jogá.

A főnehézség ily egyesületek letesítése körül az, hogy ezek csak hosszabb idő mulva képesek áldások működésre, midőn az össze-gyűjtött befizetésekkel tőkéjük már felszapo-ródtak, de a hol becsületes kezeléssel ily egye-sületek fenállnak, ott az uszodának nincs helye. A vita, mely erre megindult egyben kulmi-nált: hogy nescak elmékedjünk a lehető leg-jobb hitelszervezet felett a kisbirtok részére, hanem teremtünk meg valahára valamely szervezetet. Ezen nézet mellett volt mindenki, de hogyan kezdvi? A tanácskozást különben a hitelkérdés felett még folytatni fogják, mert még három hasonló felolvasás van beje-

lentve. Schmidt Gyula, Pálya Jakab és Károly Sándor gróf részéről.

A közgyezyői törv. módosítása ellen.

(A debreczeni ügyvédi kamara emlékirata a közgye-zői törvény módosítását tárgyazó törvényjavaslattal ellen.) (Folytatás.)

Azóta pedig a közgyezyők működési köre nem hogy megszorított szenvedett volna, de sőt folytonosan szélesbbitettett, és emnélfogva, de meg azért is, mert a közgyezyői intézmény naponként mindinkább ismeretessé lesz, jöve-delmők is naponként növekedik, ugy hogy a közgyezyi állások máredid is oly keresetteké váltak, miszerint tresedés esetében a pályá-zók tömegesen jelentkeznek.

Arra tehát, hogy a közgyezyők jövedelme a hitelesítési kényszer behozatala által is emel-tessék, szükség nincs és legkisebb aggodalmat sincs okunk táplálni az iránt, mintha a köz-gyezyői intézményt a miatt, mert a közgyezyő-ségek tisztességés jövedelmét nem biztosítanák — a legkisebb veszély is fenyegetné.

De ha a közgyezyői intézménynek fennál-lását veszély fenyegetné is, nem tartjuk az osztó igazsággal összegezyeztetetőknek, hogy a közgyezyőség kedvéért, mely intézmény külön-ben sem a hazai jogfejlődés kifolyása, hanem a szomszéd európai államoktól, azok utánzá-sául hozatott be hazánkba; a számban ugy-mint tudományos képzettségben, és a közélet minden ágára gyakorolt befolyásban sokkal te-kintélyesebb és valjuk be, nélkülözhetlenebb ügyvédi kar fosztassék meg létfenntartási esz-közének egyik jelentékeny részétől.

Sőt nem tartanók valami nagy veszélynek azt sem, ha a közgyezyői intézmény hazánkban nem lenne képes megerősödni, mert azon 9 év alatt, mióta a közgyezyői intézmény nálunk életben van, ugy tapasztaltuk, hogy az nem a közhitel, hanem a jog és vagyonbiztonság meg-szilárdítására, hanem megfordítva a család, ki-játszás, hamis bukás és általában a corruptio előmozdítására szolgál, a mennyiben a házastársak, rokonok és jóbarátok közötti rozslékü vagyon-átruházások, alkövetések és hamis foglalások azóta szaporodtak fel aggasztó mérv-ben, mióta mindezeket a közgyezyői hitelesse-gének köpenye alatt, ugy szólván büntetlenül lehet cselekedni.

A mi pedig a hamisítást illeti s hogy a közgyezyői hitelesítés mellett a hamisítások el-követése megnehezítették, ez kizárva akkor sem lesz, mert a közgyezyőt is — különösen a személyazonosság tekintetében — tévútra lehet vinni, és a ki hamisítani akar, fog az a hamisításra módot találni a közgyezyői hitelesí-tés mellett is.

Egyébiránt pedig azon veszély, mely a jogbiztonságot a hamisítások elkövetése által fenyegeti, nem is oly nagy mérvű, hogy an-nak elhárítása végett rendkívüli eszközökhöz kellene nyulni.

A jelenleg érvényben álló szabályok ma-gokban is elégséges óvintézkedéseket tartal-maznak a hamisítás ellen, s ha ez netalán el-követett, az ez uton szenvedett jogsérelem orvoslása iránt.

Advertisement for 'KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRVÁR ezüstérem 1879.' and 'DISZOKLEVÉL 1871-ben.' with decorative borders.

Hajdu megye közp. árvászekének tevékenységei és ügyforgalmi kimutatása az 1083 ik évről.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries for 1882 évről áthozott hátrány, 1883. évből kifizetett, and various individuals like Pénez Sándor, Orsz. Endre, Oláh Károly, Sepssy Dezső.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries for Pénez Sándor, Orsz. Endre, Oláh Károly, Sepssy Dezső, and Maradt hátrány.

Belföldi hírek. Új képviselő. Eszterházy Andor gr. mérsékelt ellenzéki, Rácz-Almásy egyhangulag a kerület orsz. képviselőjévé választották.

Az iparos ifjusági egylet közgyűlése. Debreczen. jan. 23.

Lapunk egyik legutóbbi számában röviden már tettünk említést a deb. iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyletnek f. hó 20-án tartott rendes évi közgyűléséről.

Ezen megnyitói beszédéből kiemeljük a következő figyelemre méltó, az egylet szép és hasznos irányban haladásáról fényes tanúbizonyságot tevő részletet:

„Oda törekedtem, hogy az egylet kebelében egy rendszeres teli tanfolyam szerveztessek, és ez a választmány által már létesített is, úgy hogy jelenleg az egylet helyiségében, az esti órákban három szakavatott tanár működik, és az előadásokat a tagok szép számmal és szorgalmasan látogatják.

Azt hiszem t. közgyűlés, hogy az egylet, ezen gondoskodása, intézkedése által egy igen fontos és messze kiható lépést tett kitűzött célja felé, és ha ezen, most áldozattal létesített tanfolyam a tagok meleg pártolása és a pénztár ereje által állandósítható lesz, úgy egyelőre bizonyára az iparúgynek az iparos osztály szellemi művelődése érdekében nagy és fontos szolgálatot tett.

Majd később így folytatta beszédét: „Igyekszem továbbá oda fordítottam, hogy az egyletnek pénzügyi viszonyai is javítottassanak, — mert ennek rendezettség, kedvező állása képezi az egylet fejlődésének biztos alapját részint az által, hogy minden nem épen szükségessé vádász kerültessek, részint pedig hogy a jövedelem fokoztassék, növeltessek; ennek folytán most azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelezhetem a t. közgyűlésnek,

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

Érdekes régiség.

(Egy igaz Magyar Hazafinak Édes Nemzetét, ügyefogyott állapotjának mely álmából serkentő verse.)

(d. 27. April 1790. *)

(Ajánlva: Thaly Kálmán szeretett orsz. gyűl. képviselőnk figyelmébe.)

Ebredj magyar nemzet, nyisd fel már szemedet, Régen úgy alszol, főtöld meg ügyedet. A te szerencsédnek csillaga támadott, Régi szabadságod napja felvirradott. Most van az ideje, hogy te igyekezzél, A német igából egyszer kivekvezzél, Ha most is a Német tégedet megejthet, És a pundrájába újra belé rejthet, Talán soha többször te lábra nem állhatsz, Hanem örökösen rabságába szállhatsz. Ne higj neki, mert ő esküdt ellenséged, Irigy szemmel nézi a te dicsőséged, Mézet ígér mostan, mérget nyújt alatta, Hogy megfojtsd téged, elszánt akarátja. Nem ok nélkül mondják, hogy a Német hamis, Álmos, csalárd néki meg a hamuja is,

* Egy régi, „Minden es Gyűjtemény“ című írott könyvből vettem ki ezen sorokat, melyek, — mint az évszám mutatja, — II. Leopold koronázása alkalmára íratk. Ki írta? és hogy megjelent-e nyomtatásban? mindeddig nyomára nem jöhöttem. — Vannak ezen „Minden es Gyűjtemény“-ben Csokonai Vitéz Mihálytól (poét. professor korabeli) a reform. „Dicséret“ koszosos írója Lengyel Józseftől (contr. scrib. korából) és Fáy Andrástól is (szintén debreczeni diák korában írott) oly dolgozatok, melyek mindez ideig nyomtatásban meg nem jelentek; s bár a Csokonai neve alatt levő versekben az általa igen sokszor használt e r ö s kifjezések (lásd: „Dorothy“, „Béka-egér harc“ és „Istenek osztozása“ stb) kissé sürjén is fordulnak elő: mégis jónak látom azokat a feledés homályából napfényre hozni. — Így közelebb Csokonaiól a „Currens de Lepore“ című tréfás verszetet fogom bemutatni, melynek minden sorában az ő lángelmájának szikrái tündöklének. E. I.

hogy e téren is a multév eredménye kielégítő, mondhatnánk kitűnő volt. (Eljenzés.)

Az előki megnyitói elmondása, s az erre következő zajos éljenzés elhangzása után az egylet titkára Dr. Nagy Gábor a következő évi jelentést olvasta fel:

Ezen jelentésből kiténik, miszerint jelenleg van az egyletnek 34 alapító, 169 pártoló és 112 rendes összesen 315 tagja (tavaly volt 215) rendes tagsági díjakból befolyt a jelen évben 240 frt 80 kr (tavaly 203 frt 80 kr), pártoló tagsági díjakból a jelen évben 365 frt (tavaly 32 frt). Az önképzés terén is jelentékeny működést és ennek megfelelő szép eredményt mutathat föl az egylet. A mult évben tartott 3 felolvasáson kívül a nyári tánc mulatság és evfordulati ünnepély alkalmából díjakkal összekötött szavalati versenyeket rendezett. A tagok szakszerű tovább képzése céljából pedig téli tanfolyamot állított föl. Az egyleti dalárda, e szép közművelődési tényező, Mácsai Sándor karmester szakavatott vezetése alatt áll.

A könyvtár 565 önálló műből 807 kötetből áll. Az egylet vagyona főbb tetelekben a következő összegeket foglalja magában: a, készpénzben 3550 frt 50 kr. b, könyvekben 1136 frt 90 kr. c, ingóságokban 1429 frt 53 kr.

együtt: 6116 frt 94 kr, a mult évi vagyon állásnál kedvezőbb 984 frt 21 krral.

A jelentés felolvasását perczekig tartó éljenzés követte, mely után a közgyűlés azt örvendetes tudomásul vevén, titkárnak a szakszerű, nagy munkával és fáradsággal összeállított ezen évi jelentésért jegyzőkönyvi köszönetet fejeztetett ki.

Felolvastatták ezután a pénzügyi számadások, melyek tudomásul vétettek, s a tisztviselőknél valamint a pénztárnoknál a felmentvény megadották.

A tisztújítás ezután a már közlött módon folyt le. Az egylet választmánya következőleg alakult:

Választmányi tagok önműködésűek: Rácz György, Huber József, L. Nagy Balint, Dr. Nagy Gábor, Vadon Sándor, Szalay István, Móricz Bertalan, Kreuz Márton, Szikszay József, Zavilla Gyula, Horváth Ferenc, Varga József, Kerékes Albert, Bisutka Gábor, Fábian L. Mór, Bartha Mihály, Jóna Dániel, Keszler Jakab. Rendes tagok közt: Ács Imre, Kohn Lajos, Deák Imre, Berger József, Csúri András, Jory Károly, Scherfer János, Fodor József, Kovács Lajos, Kmetrik Lajos, Nosztrai Lajos, Hagel János, Balogh Sándor, Patay József, Epszky Antal, Hinterleitner Károly, Tóth János, Juczó József, Boros Sándor, Heller Béla. Pótlások: Kovács István, Niszti Károly, Komádi Károly, Szabó József, Csányi József, Kaffán Béla.

Miután a közgyűlés gr. Zichy Jenő és Ráth Károly urakat tisztelőbbi tagokul megválasztotta, a közgyűlés a legjobb hangulatban véget ért.

Egy czimeres gazember.

(A bécsi Schenk-ügy.)

A rendőri nyomozás be van fejezve. Schenk és társait átadták a fenytölt bíróságnak. Schenk Hugó utolsó kihallgatása alkalmával a rendőrség előtt teljes és részletes vallomást tett. Bevallotta, hogy még öt embert akart kirabolni és meggyilkolni, s azután kedvesével Höchsmann Emiliával, Amerikába akart menekülni. Egy fogadóbeli szobaleányt, két jómódú polgárlányt, Malfatti kisasszonyt, és Eder Józst szemelte ki áldozatul. A fogadóbeli szobaleányt 4000 frtyi vagyonra van. Ez összeget hosszu évek alatt takarította meg.

Hizelkedik mostan, farkát csóválgatja, De hogy megfojthasson teljes akarátja. Most miudent megígér, megszorult kapczája, A nagy feleletől reszke' lábászára. Ötven esztendőig még éppen bé nem telt, Akkor is a magyar német mellett felkel, *) Sirt, pityergett akkor, s arra kért tégedet, Érette ontani ne szánjad véredet. A sok ellenségtől akkor megmentetted, Királyi székébe őtet helyeztetted. Mind azért jó magyar néked megfizete, Nemde, fortélyosan lába a' véte. Sok szép szines móddal ugy-e hogy megcsala, S már-már szinte téged adóra huz vala. Ha meg nem szánt volna az Isten irtalma, Csuffá tézen vala a Német hatalma. Most is majd hasonlók a környüllások, Német ellen készült tábori szállások. Most könyörög néked, hogy inségben vagyon, És magát lötted megalázza nagyon. De ha most könyörölsz, a szerencse mást szül, S azzal lábra kaphat, tud meg, nyakadra ül, Hidd el, hogy ez s nem más a Német szándéka. A te remlásodra csusz-mász, mint a beka. — Vigyázz magyar! vigyázz! mert megcsal a Német A végre tart s fizt oly sok hamis kémet. Mikor te ur lehetsz, ne légy akkor szolga, Mert hamar változik a szerencse dolga. A német zsoldosok néked most beszélnek, Kik hivataljoktól, hogy elesnek, felnek. Nem kell ellentállni a Német jussának, Mert ő örököse magyar koronának, Erre a magyarok hiteteket lettek, És a német alá magokat vetették. Ugyan jó zsoldosok, de észre kell venni, És mind a két hitet egymás mellé tenni, A német is hitét magyarok letette, S erős esküvéllel azt erősítette, Hogy a magyaroknak régi szabadságát Megadja törvényit s örzi boldogságát. *) Csalás, a Mária Terézia által 1741-ben Pósonban tartott országgyűlésre.

A gyilkosságra már minden előkészület megvolt. Schlossarek levelezett a szobaleány-nal. Malfatti kisasszony, kit utóljára akartak meggyilkolni, igen vagyos és nagyon koros hölgy. Eder Józsa ezelőtt nála szolgált. Schenk Hugó már megegyezett Eder Józssal előbbi asszonya kirablása iránt. Schenk és társai a gyilkosság tervét már rég kifőzték, de abba Eder Józst nem avatták be. Neki csak annyit mondtak, hogy lopni akarnak, s ha ez sikerül, akkor Schenk nől ve zi Eder Józst, bizalmasan elbeszélgetett vele. A szobaleány tudta, hogy előbbi urnöje hol tartotta ékszerait, pénztét, értéktárgyait. Malfatti kisasszony Hitzing mellett egy villában lakott, egészen egyedül. Csak egy öreg szolgálja volt. Eder Józsa f. hó 9-én ment Malfatti kisasszony villájába. Konstátálva van, hogy a bördönt Schlossarek Károly vitte Eder Józst előbbi urnöje szívesen fogadta, és helyet adott neki villájában. Az öreg kisasszony minden pénteken St. Veitra szokott menni, hol évek előtt menházat alapított elszegényedett agg nők számára. Eder Józsa ezt jól tudta, sőt azt is, hogy ilyenkor senki sincs a házban, mert az öreg szolgáló bevásárlásra megy. Ezt az időt használta fel Eder Józsa, hogy a lopást büntársainak megkönnyítse.

A lopás azonban nem történt meg, bár Eder Józsa minden intézkedést megtett. Az egyik ablakot, mely télen át belül fölfagyfodónnyel, kívül hullámos vastáblával volt elzáva, kinyitotta, úgy hogy bárki is behatolhatott volna a szobába, melyet télen át nem használtak. De ez a szoba Malfatti kisasszony szalonjába, ez pedig a halószobájába vezetett, hol a ház urnöje értéktárgyait, pénztét és ékszerait rejtgette. Az ékszerek értéke 10000 frtra tehető, a készpénz is tetemes összegre rugott. Eder Józst azonban még pénteken megidézte a rendőrség ki Schenk ügyében már akkor le volt tartóztatva, s így a lopás és rablás terve dugába dőlt.

Schenk Hugó Linzben értékes nyakéket zálogosított el. E nyakéket is Malfatti kisasszony tulajdonát képezte. Az öreg kisasszony a mult év tavaszán szintén átrándult az általa alapított menházba. Egész diszbe öltözött, mert a bécsi éreket is meglátogatta az intézetet. Nyakára tette a nagy ékszert. Konstátálva van, hogy akkor Eder Józsa segített a kisasszonynak az öltözködésben, s így kétségtelen, hogy a nyakéket is ő lopta el, s átadta Schenk Hugónak, aki azt Linzben elzalogosította. Őt igaz gyönyörtől azonban kedvesének, Höchsmann Emiliának ajándékozott, akinek azt mondta, hogy a nyakéket egy előkelő hölgy adta át neki, a kívül közelebbi viszonyban állt. s a ki Eugénia császárnétól kapta ajándékba. Érdekes a hitzigi rablási tervben az is, hogy Schenk Hugó a tett elkövetése után Eder Józst narkotinnal el akarta bódítani, nehogy a lopás gyanúja reá haramoljak. Legalább ezt mondták Eder Józsnak. Schenk azonban bevallotta hogy Eder Józst is el akarták tenni láb alól, mert attól tartottak, hogy elárulja őket, aztán meg neki is volt valamicskéje.

Schenk Hugó, ugy látszik, komolvan és szenvedélyesen szerette Höchsmann Emiliát, sokat beszélt neki az amerikai uti tervről. Biztatta, hogy nem sokára együtt lesz a szükséges pénzösszeg. Az utazás végleg folyó évi márczius havára volt kitűzve, tehát a tervezett ötrédbeli gyilkosság két hónap alatt akarták végrehajtani.

Prágából táviratilag újabb feljelentést tettek Schenk ellen. Wejnicht Mária kovancei születésű cselédleány, ki több előkelő háznál szolgált a több száz forintnyi összeget gyűjtött össze, a mult évben meglátogatta rokonait, s

Hogy tartá meg hitét? látod, mit csinála, Semmi becsületet nem vala ő nála. Szép szabadságodat s törvényedet rontá, Sok vármegyédet elszakított a bontá. Azon vala, hogy már született nyelvedet*) Eltörölje s így elveszesse nevedet. Azt tartja a törvény: a ki hitetlen lett Nem kell megtartani azzal kötött hitet. Örökségre melió vajjon az a fia, Kinek műhelyében készül a rab szíjja, Hogy anyját megkösse és rabjává tegye, Kínozza, sarcolja s vagyonát elvegye? — Régen készul erre a német fortélyja, Hogy téged megrontson, régen elszánt cseljja. Azért ha most őtet te megkoronázod, A nagy német jármot a nyakadba rázod, Mondj hunczfutnak engem, ha ez ugy nem lesz, Ha Németnek hiszel, hidd el csuffá tézen. Avért, ha ugyan csak te még is azon vagy, Hogy a Német alatt továbbra is maradj, Most fogd a Németet szoros zabolára, Ne sátorozhassék országod kárára. Legeslegelőször, kérlek, hogy azon légy, Vele szoros kötést ime ezekről tégy: Második Andrásnak állítsd meg törvényét, Ezzel visszanyered szabadságod fényét. Ha királyi törvényt hoz magyar romlására, Akárki nyulhasson kardmarkolatjára. E volt Andrási király egy hasznos törvénye, Ország s király között a hitnek szentsége. Ennek romlásával romlott meg országod, Setét homályba tñt fényes szabadságod. Ennek oltalmáért sok hazafiáid Eldúltenek ország erős oszlopai Frangepán és Zrinyi, Nádasdi véreid Ezért vesztenek el sok nemes eleid. Az országunk kincse hatalmadba légyen, Ebből híred nélkül a király ne végyen. *) 1790-1790-ig annyira közönséggé lett a német nyelv, hogy két Orszá bárón kívül a magyar magánasok között senki sem tudott magyarul jól beszélni.

elmondta nekik, hogy férjhez megy. Kivette keresztlevelét is. Azóta nem hallottak róla semmit. A lányt mindenfelé keresték, de hiába. Rokonai most azt hiszik, hogy a szegény leány is Schenk halójába került.

Helyi hírek.

* Jókainé városunkban. A nagy művésznő már a vasuti kocsiából kilépvé, mindjárt jó benyomást keltett azzal, hogy magyarosan volt öltözve. Midőn pedig a Fráter Imre vezéredére válaszolt, akkor gyönyörű hangja keltett feltűnést. Közönségünk általában ritka érdeklődést tanusit iránta s egész lelkesüléssel néztek számosan tegnap a művésznő lakosztályának ablakait. A művésznő megérkezése után nem sokára fogadta a szünygi egyesület elnökségének és a rendező bizottságnak tisztelgését, kiket Fráter Imre ur mutatótt be. A nagy művésznő fogadta a Szákyffy bácsi látogatását is, ki sietett egykori pályatársnőjét szívből üdvözölni. Este a művésznő oda haza maradt s a Csanak-családdal vacsorált, hol ez alkalommal csakis a családtagok vettek részt. Ma reggel fel 10 óra után a művésznőnel megjelent Krecsányi szinigazgató s fölkerge a művésznőt, hogy a Coriolán próbájára megjelenni sziveskedjék. A művésznő a Csanak ur fogadta a színházhoz hajtatt. A színpadon együtt várta az egész személyzet a nagy művésznőt s hangos és lelkesült éljenzéssel fogadták őt. A művésznő megköszönte a szívélyes fogadtatást, a tagokat egyenként mutattatta meg magának s nemcsak az első, de az alsóbb rendű tagokkal is váltott néhány barátságos szót. Aztán a 2-dik számú női öltözdébe ment s ott Foltényiné uróval társalgott, ki egy pillanatra sem hagyta el őt. A jelenésre megjelenni az igazgató kérte föl mindég. A próba alkalmával egyes tagoknak utasítással szolgált. Ez eltartott az d. u. 1 óra utánig s aztán a művésznő haza, illetve szállására távozott. A mai nap folyama alatt számosan keresték fel és hagyták lakosztályán látogató jegeiket. Délután 2 órakor Csanak ur nagy ebédet rendezett a művésznő tisztelőre s abban részt vettek Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, K. Tóth Mihály, Fráter Imre s a rendező bizottság több tagja és Krecsányi sz. A délutánt a művésznő szállásán fogja töltöni.

* A ref. központi anyakönyvvezetés tárgyában a ref. egyháztanács elhatározta, hogy azt létesíteni fogja épen úgy, a mint a helybeli lelkesíti kar „a m l e k i r a t á“ ban ajánlotta volt. E szerint a jelenleg ut. Kiss Albert ur segédjének lakása lesz átalakítva helyiségül; a vezetést egy segédlelkész fogja eszközölni, a ki ezért a lelkesíti kartól fog tisztelődiját nyerni, de megkeresettmi határozatot a városi hatóság is, hogy e segédlelkész fizetéséhez legalább 200 frttal járuljon, miután közigazgatási ügyben nagyon sok kiadványra van szüksége, melyek különben díjlanok. Rég érzett hiányon segít a presbiterium e derek intézkedése.

* A kormánypart -- írja lapunk egy barátja helyből -- az, a melyen ugy látszik

A kamarát hagyj meg király költségre, De azon költséget ne tegye herékre. A tábori erő parancsolatodtól Függetlő, járjon-keljen a te tanácsodtól, Fővezérek benne magyarok légyenek, Idegenek arra soha ne lépjenek. Mindenféle tiszttség a magyar hazában Légyen mindenkoron magyar birtokában. Magyar földről Német el- s kitakarodjék, Óber, unter, hueter, itt ne tartózkodjék. Mert mig ez a féreg kebeledebeszen, Addig békeséged hazádban nem leszén. — Puha ez a Német, mérgét beled önti, Testedet lelketed tekellyel eltölti. De az Oláhot is rád fogja ültetni, Mondván: hogy igját te szoktat nevelni. Magyar földön légyen a király lakhelye, Koronáját Budán, ne Bécsben viselje. A magyar hazában magyar nyelven szoljon, A törvény s idegen ott soha ne szoljon, Király miket ígér, megtart mindeneket, Erről ő teneked adjon kezeseket, Ezekre a király teneked hiteljen, Azután a magyar hitével feleljen.

Még sok nagy s tetemes kárvallásid vagynak, Melyek, hogy aludtál, hazádba csusztaának, Azokat is, ha csak reá érkezhetem, Rövid idő alatt egybeszedegetem. Azok írására pennám megereszem, Szemed eleibe egyenként terjesztem, Azokra, reménylen, felnyitod szememet, Orvosolni fogod fájdalmas ügyedet!*)

Közi: Erdélyi István. *) 1790-től a mai napig csaknem egy század — majd 100 év — vihara zajlott el a magyar nemzet felett, s hogy igazza volt-e sorok írójának vagy nem: szívről tett kézzel tessék gondolkozni kinek-kinek felele! * Színház került színre v á t h Arnolt szereposztás (a régi volt s sok tapsban s díszes virágok karból. * A közkező felszólalás

nem ejtik el a fordítják annyit Gr. Széchenyi lett miniszteré. Azt vártuk tőle mellett toasztot magával többé palotába. Mem beszédét is me desére irányoz egyenesen a f cza! Uram s kilicizált, kifés és a sok. Ők uszorás urasg. „Mióta oszt N.“ — a mai föld és töke ke egyenesen t ö k e e l l e mondja. Neve egy nemzedék föld meg inkál terem s Magyar pedig lassuk tünk a Tisza többé a haba mányra akar j nincsen. * Az ál neje, a város a mas munkasá. a szükség, a pénz kellett. Egy nyomorult (szegény ember rekpénztárnak frtot. A zsidó megvetésnek l i a. Ez a szí fogalkozni, ma száz frtot ad követelt 136 fr tett Téglásiek vészipolyi rett év előtt vettek űzettek neki adások neki 3 az uszorás. Téglásinét rá nem tudó férje r a, mint elfog váltó természet semmit, de ké írás volna. A h a m i s i t a s lásinét, s a p o megkísérlé, ho rult. Az ügy mely Téglásinét rövid, velős m e n t é. Az pár halás sziv Rozenzveig fel. * A város zottságába teg c s a y István és Csurka * Nyilt s hó 19-én tartó frt 20 kr. ki egy a felülfizet lett 131 frt 24 kezdő: id. Rácz Jóna Dániel István 4—4 f fia, Bisutka G nos, Nagy E László, Veirne ffy Imre kir. t 2—2 frt, Adár lák József, Szé veltárnok) Sal Lajos, Preizer István, Fazek Ungvári András zsef, Risz Hen Antal, Móricz s zser József, N Ede. Forgács s lyi Mihály ént usz János, Dó gvesi Gábor, T József, N. S. 1—1 frt, Smek kr. Balla Mik Összesen 91 fr nyokért fogadj kifejezett sziv 1884. január 2 Dániel elnök. y e r Ferenz * Színház került színre v á t h Arnolt szereposztás (a régi volt s sok tapsban s díszes virágok karból. * A közkező felszólalás

nem ejtik el a sajtót, de a köpönyeget megfordítják annyiszor, a mennyiszor csak kell. Gr. Széchenyi Pál mérsékelt ellenzékiből lett miniszter a Tisza Kálmán kormányában. Azt vártuk tőle, hogy az agrárius mozgalmak mellett toasztozó ellenzék ember elveiből visz magával többet-kevesebbet a Tüköry-utczai palotába. Mennyire csalódott az, a ki hétfői beszédét is meghallgatta! A földbirtok megvédésére irányzott mozgalom — ugymond — egyenesen a földbirtoknak a tőke elleni harca! Uram szent Isten! Hát a tönkrejutott kilicizált, kifosztott magyar ember a támadó és a sok „Okányi“ „Hatvani“ és „Tornyai“ uszorás uraság a védelmet igénylő támadott! „Mióta osztályharcz — kérdi a „P. N.“ — a mai önvédelem? És ha van harcz a föld és tőke között, ki mondja, hogy ez már egyenesen a földbirtoknak a tőke elleni harca? A miniszter mondja. Neveltséges, akárik mondja „Még egy nemzedék — mondja tovább — s a kis föld még inkább elaprózva már csak krumplit terem s Magyarország Irlandá válik.“ — Mi pedig lássuk be, hogy micsoda oltalmat várhatunk a Tisza kormánytól és ne kételkedjünk többé a habarék célzatában, a mely kormányra akar jutni és semmi egyéb törekvése nincsen.

* Az áldozatok Téglási Gábor és neje, a város alatti téglavető lakói és szorgalmas munkásai. De hát hozzájuk is ellátogatott a szűkség, a nyomor, aztán a mesterséghez is pénz kellett. Mit volt mit tenniök? Elmentek egy nyomorult, fekete lelkű zsidó asszonyhoz (szegény embernek nem adnak pénzt a takarékpénztárban!) s kértek tőle kölcsön 100 frtot. A zsidóasszony neve — átadjuk a közmevetésnek — Rozenzweig Rozália. Ez a szilpoly pénzkölcsönzéssel szokott foglalkozni, még pedig olyan formán, hogy száz frtot adott három hónapra, s akkor követelt 136 frtot a kért váltó alapján. Így tett Téglásiakkal is. A számkok beszélnek a vérszipoly rettentő működéséről. Téglásiék két év előtt vettek tőle kölcsön 100 frtot, azóta újított nekik 230 frt kamatot s ma még adósok neki 360 frttal, amiről váltót is vett az uszorásnő. A váltó aláírásakor a szegény Téglásinnal rávette a zsidóasszony, hogy írni nem tudó férje nevét is írja rá a váltóra, mint elfogadót. A férj, nem ismerte a váltó természetét s így ekkor nem szólt ellene semmit, de később tagadta, hogy az ő aláírása volna. A lelkeken uszorás most váltóhámisítás miatt följelenté Téglásinnak, s a polgári peres ut minden módját megkísérle, hogy elítéltesse, de az nem sikerült. Az ügy ma került a törvényszék elé, mely Téglásinnak — Tordai Gábor ügyvéd rövid, velős beszéde után — teljesen felmenté. Az uszorás által tönkretett házaspár halás szívvvel köszönte meg az ítéletet, de Rozenzweig fellebbezett.

* A városi nyugdíjintézet felügyelő bizottságába tegnap meg lettek választva: Barcsay István tanácsnok, Beké Imre kiadó és Csurgó János jegyző.

* Nyílt számadás. Az „Iparos kör“ folyó hó 19-én tartott báljának bevétele volt 437 frt 20 kr, kiadása pedig 305 frt 96 kr, és így a felhívítésekkel együtt tiszta jövedelme lett 131 frt 24 kr. — Felhívítettek a következők: id. Rác György, Borsányi Viktor 5—5 frt, Jóna Dániel, Szikszay Lajos, Harsányi István 4—4 frt, Knoll Pál 3 frt, Falk T. A. fiai, Bisotka Gábor, Vági Sámuel, Kapusi János, Nagy Péter, Jóna Sámuel, Lőrincsik László, Veirner Vilmos, Márk Endre, Simonffy Imre kir. tanácsos, Fried Károly, Ezy uró 2—2 frt, Adámsz Arnold, Stieber János, Szedlák József, Szentesi Ferencz, Konti Lajos. (Levélárnok) Salamon Elek, Kristóf Lajos, Dézsi Lajos, Preizer Salamon, Gyulai László, Komádi István, Fazekas József, id. Veidner József, Ungvári Andrásné, Vég Mihály, Halupka József, Riez Henrik, Dolozsilek János, Kulcsár Antal, Móricz Ferencz, Szap József, Engesszer József, Nagy János, Barta Mihály, Serli Ed. Forgács Károly, Móricz Bertalan, Erdélyi Mihály éntő, Römer S., Klein Adolf, Strausz János, Dóczy Gedeon, Kis Gábor, Medgyesi Gábor, Törő Imre, Vilmos Lajos, Huber József, N. N. Gáll Lajos, Péntek Ferencz 1—1 frt, Smekopki Károly, Klein Móricz 60—60 kr, Balla Mihály, Barna Mihály 50—50 kr. Összesen 91 frt 20 kr, mely kezes adománnyal fogadják az illetők a kör részéről is kifejezett szives köszönetünket. Debreczen, 1884. január 23. a rendezőség nevében: Jóna Dániel elnök. Vadon Sándor titkár. Mayer Ferencz pénztárnok.

* Színház. Tegnap, kedden, telt ház előtt került színre a „Koldusdiák“. Horváth Arnold tenorista jutalomjátékául. A szereposztás (a tervezett szerepsere daczára) a régi volt s Horváth ur mint Jan Jaczky, sok tapsban s kihívásban részesült. Kileptekor díszes virágokból nyújtott fel a zenekarból.

* A közönség köréből vettük a következő felszólalást: A legújabb botrány névvel

lehetne nevezni azt az eljárást, melyvel Krecsányi ur a színházlátogató közönséget felül-tette. Azon ugyan, hogy valamely előadásra hetekkel előtte minden jegyet lefogolnának, — nem igen lehet sem csudálkozni, sem boszankodni, mert a ki előbb jár, azé az elsőség. — De egész másként áll a dolog a jelen esetben. Krecsányi ur ugyanis a Coriolanus előadás előtt (mert hisz erről az ének) egy hetet tudatta a nagyérdemű közönséggel, hogy a páratlan számú páholybérloknak 4—4 jegyet fentartva, egyéb jegyeket csakis szerdán d. u. lehet váltani. Persze a közönségnek az a része, a mely nincs beavtva a „culissatitokba“ nem is gondolhatta, hogy míg ő egész nyugodtan várja a szerdán delután: addig minden néven nevezendő ülőhelyet elkaptak előle azok, a kik tudják, hogy a jegyeket hol lehet kapni. — Nagyon szép lett volna Krecsányi urtól a színlapon azt is tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy a Coriolán előadásra a jegyek fent a színpadon Solomik unal regóta előjegyezhetők. Ez azonban nem egyezett volna meg a méltányossággal! Nem bizony, sőt még a színházi pénztárnál levő kisasszony sem mondta meg senkinek, hogy lehet-e és hol előjegyezni? Egyszerűen csak nincs, elfogyott, sőt meg hetekkel ezelőtt is csak azt felelte volna, hogy már elfogyott. Különben a fent nevezett és igen tisztelt kisasszony, kinek a közönséggel való szép bánásmódja már volt egyszer szellőztetve e lapok hasábjain — lakonikus feleletének magam is voltam egyszer tanúja, mikor egy ur hölgyet csak per maga titulált. Még tultesz a koldusdiákok, a ki tudvaleg csak azt szölitotta magának, a ki őt is u y szölitotta. — De visszatérve a Krecsányi ur eljárására, lehetetlen, hogy egy kérelem ne forduljak hozzá. Miután már az ülőhelyek mind elfogytak, sőt még az orchestrum is le van foglalva, azt hiszem, hogy a támlás-szekek meggett levő ülőhelyet is át lehetne alakítani ülőhelyekké, a mi egyrészt a sötét zártcszekben ülő közönségre is előnyösebb volna, de másrészt pedig így sokaknak (különösen nőknék) alkalom nyujtatnék nagy művésznők játékában gyönyörködhetni. Többek nevében.

* Jó madarak. Mészáros Márton, Vajás Antal és Vajás József nádudvari illetőségű atyafiak elhatározták hogy könyvszerrel szert tesznek egy kis enni valóra. Elindultak tehát, mint különben is kirendelt éjjel órák (a rendnek örei!) s Terebesi János házat kiásván, onnan búzát és szalonnát loptak. Mészáros Márton égre földre tagadja bünyességét s fejezölve hallgatja társainak, továbbá a kir. ügyészeket várját. A kir. törvényszék mai napon mindhárom vádlottat 6—6 havi börtönrre ítélte. — Ezekhez hasonló jó madarak Murvai Sándor és Macsi Károly nánási illetőségű tolvaj uraságok, kik nánási lakosoktól 4 ízben 182 frt értékű apyeműt loptak. A törvényszék Murvai Sándort 3 évi börtönrre ítélte, Macsi Károlyt pedig bizonyítékok hiányában fölmentette.

* Az iparos kör részére T. Jóna Dániel ur (Gálya rab című) 2 kötet könyvet továbbá t. Goldberger Mór ur szintén 2 kötet regényt voltak kegyesek adományozni, melyért fogadják leghehább köszönetünket. Gróf József egyleti könyvtárnok.

* Köbor cigányok Balogh Sándor és Kis István nevű kőbori cigányok a derecskei járásbírósg börtönéből megszökvén, előbb Derecskén, majd Sáránodon egy-egy házat feltörték s onnan többrendbeli ágyneműt elloptak. Egyik cigány a másikra valjára a betörtést s mind egyikek azt állítja, hogy holtrezeg volt, nem tudott magáról semmit; Balogh pláne azt mondja, hogy azon párnát, melyet elfogatása alkalmából nála találtak, azért vitte kezében, hogy majd az uton — ráhelyezi italtól nehézség fejét. De a furfangos cigányok tette bűnhalmazatot képezzén, szigoru büntetés szabott rájuk s így Balogh Sándor 3 évi, Kis István pedig 2 évi fegyházra ítéltetett. Balogh azon kérdésre, megnyugszik-e az ítéletben, lemondva felelé: „há már benne vagyok, mért ne!“

* A nagyváradi színház. A nagyváradi nyári színiévad sorsa — írja a „Sz-g“ — tegnapelőtt dőlt el; a színiügyi bizottság az összes szavazatok ellen kétfőtvel Krecsányi Ignác debreczeni színiigazgatónak adta ki a színlap. A határozatot hosszú vita előzte meg. Ellenében szóba jött a Mosonyi ajánlata, de mert a kérvény csak ígéreteket tartalmazott, a színiügyi bizottság azt nem tehette magáévá s így leginkább a Nagy Vincze és Krecsányi ajánlata között választhattak. Amazt a bizottság nem fogadta el, mert nem pártolta a helyárok emelését célzó kérelmet, s mert a színpad megnagyobbítására nem a színiügyi bizottságtól, hanem a tulajdonos engedélyétől függ. — Krecsányi az engedély szerint június 1-én jönné Nagyváradra. Emellett lap a maga részéről örömmel üdvözli Krecsányi urat, mint nagyváradi igazgatót és reméli, hogy ő és a közönség kölcsönösen meg lesznek egymással elégedve.

* Táncczigalóm Turkeviben. Kunsági bált akarok lehetőleg röviden ösmertetni — írja levelezők, — bator vagyok binni, hogy nemcsak a Kunságban, hanem itt Debreczenben is sokakat érdekelné fog közleményem, még pedig azért, mert különösen szídei farsang két elite bálján, a jogász és gazdász bálon, a „kunsági szepék“ méltán részesültek kitüntetésben s emeltek e bálók sikerét. — Hálából tehát, no meg aztán másért... sietünk is eleget tenni — szám szerint hatan, vegyest jogász és gazdász — azon kedves meghívásuknak, hogy mi is keressük meg az

„ő“ báljukat, melyet Turkeviben f. év és hó 19-én az uri casino valóban díszes termeiben a kisdudóv-egyesület alapítóje javára rendeztek s mely minden tekintetben kitűnően sikerült. Oly fényes bál volt ez, annyi „kunsági szepet“ s oly pompás toilletteket mutatott fel, hogy beillett volna bármely vidéki nagy város elite-báljai közé, ha nem lett volna ott az a páratlan s fesztelen igazi jó kedv, a mi csakis az ily kisvárosi s különösen kunsági bálokat kiválóan jellemzi. Szolgáljon a következő névsoraim igazolására. Elöl kell említenem mindenkifelett a bál királynéját, kinek ragyogó szépséget csakis a bálanya szerete-remlétősága, mindenkit leköfelezo báljossága multa fölül. A bálkirályné és bálanya pedig „egy személyben“ Gajzágó Samylné volt. Ott voltak még: Boleman Emma, Fekete Juliska és Vilma, Frankó Gizella, Freiler Erzsike, Györfv Ida, Irén és Regina, Gajzágó Katiza, Hajdu Mariska, Kenéz Ilma és Ilonka, Megygyesy Netti, Nánássy Emma és Mariska, Nemesy Teréz, Szeremley Konstanzia, Ujfalu s Jolán, Varga Ilonka, Vég Sárolta, Kenéz Beláné, Mihály István, Megygyesy Beláné, stb. stb.

* A feleségére puskázott B... h. b... nyi polgár kissé ptyókosan tért haza városnap este a korcsmákból szörtölődése közben komolyan össze-vezett feleségével. Utóbbi azonban természetes, izmos hölgy levén, nem hagyta magát titgelni, a minek az lett a következménye, hogy B... uram kapott tőle. A megütélt házastárs erre bosszút forralt, bement a szobájába s elő kereste töltött hat lövét revolverrel s avval kétszer lött a harcias hölgyre. A golyó nem talált, de talált helyette a bator asszony, a ki ezenfelül rendőrt kiáltva szépen bekísértette a nyugtalan-kodó életutatót. B... uram ügyét a kapitányi hivatal áttette a bünyefüti törvényszékhez.

* A „Debreczeni Hírlap“ czimen, mint már irtuk, ujlap jelent meg városunkban, mely hézagot van hivatva pótolni, miután péntek este jelenik meg, a mikor semmiféle helyi lap nincs Debreczenben. E lap eddigi számaiból is meggyőződünk, hogy az egészen és különösen a helyi dolgokat felkarolva szerkesztik. A legközelebbi pénteki szám ritka érdekességgel lesz, miután a Jókainé csütörtöki jubileumát részletes leírásban közli, sőt már a péntek déli banketten mondandó főb toasztozat is hozni fogja. A menüben e lap tisztán társadalmi kérdésekkel foglalkozik s kizér minden politikát, mi is ajánljuk azt olvasóink figyelmébe, hogy az által a napunkonként események folytonosságáról értesülve legyenek. A lap szerkesztője Karczag Vilmos, kiadója Vértési Arnold. Az előfizetési feltételeket lásd lapunk hirdetései között.

Hazánk s a külföld.

— A nihilisták cselszövése. Nehány napja halt meg Krakó közelében B. senator, kit a nihilisták furca módon tettek el láb alól, a nélkül, hogy hozzányúlt volna. B. mint az államtanács tagja, rendkívül sokat ártott a nihilistáknak, a kiktől ugyan többször megkapta halálítéletét, a mi azonban nem gátolta meg működésében. B. bár nős volt, egy fiatal szinesznőt tartott ki, a kinek viszont egy ifjú diák szeretője volt. A diák persze nihilista. Ezt a végrehajtó bizottság megbizta, hogy mint a szinesznő „unokaöccse“ hivassa meg magát B. senatorhoz, kitől a feleség elváltan élt. Megtörtént. S a mint hárman együtt ülnek, bejönnek rendőrök, kiknek B-t, mint nihilistát följelentették a nihilisták s motoztak. B-nél ugyan nem találtak semmit, de találtak a diáknál. B-nek mindent ösztintben kellett vallania a czárnál s II Sándor el is hitt mindent. A diákat és a szinesznőt azonban elcsukták. B-né pedig visszatért az urához. B-nének nemsokára kezébe került egy levél, melyet a szinesznő irt a börtönből férjének, megköszönve, hogy könnyíteni igyekszik során s ki is akarja őt szabadítani. A senator erre a levelet megmutatta az czárnak s meggyőzte arról, hogy férje csakugyan egyetért a nihilistákkal: Erre a senatornak menni kellett. A szinesznő ártatlansága később kiderült, mire őt is szabadon bocsátották, B. senator pedig Krakó melletti kis jászágán a napokban halt meg elhagyottan, egyedül.

— Pofoszkodó panszláv pap. A zólyomi ág. ev. esperesség legutóbbi gyűlésén határozta elmeteltet, hogy az esperesség lelkészei és tanítói hivatalos irataikat magyar nyelven írják. Ennek alapján Mockovcsak János zólyomi főesperes Lacziak Emil Bogyiszló felső-nicsinyei ág. ev. lelkész egyik hozzá beadott tót nyelvű leveléért megdorgálta s figyelmeztette, hogy beadványait jövőre magyar nyelven fogalmazza. A főesperes figyelmeztetése oly éktelen dühbe hozta a fanatikus panszlávok ismert Lacziakot, hogy berándult Besztercebányára s Mockovcsak János főesperest saját hivatalos helyiségében arczul verte. Általánoson hiszik, hogy a zólyomi ág. ev. papság méltó elégtételt fog szolgáltatni a köztiszteltetben álló főesperesnek.

Muzsák.

— Blaha Luiza asszony — amint már irtuk — ismét tagja a népszínháznak s tagja — a népszínház igazgatósága s a színlap jelentése szerint — „hosszas betegség után.“ Ezen hosszab betegségbe minden szerződés kötés idején látszólag beleesik úgy Blaha asszony, mint Evva igazgató; örvendetes, hogy csakhamar gyógyulnak mindketten. A nagy művésznő városnap lépett fel először a „Vörös sikká“-an,

óriási taps és tetsze mellett. Hát tény is az, hogy Blaha Luiza és a népszínház egymás nélkül... nem képzelhetők!

Közgazdaság.

— Sörtészvásár. Kőbánya, jan. 21. Az üzlet csöndes. — Magyar urasági, öreg nehéz 45.—46, fiatal nehéz 48.—49., forint közép 48.—, könnyű —. Szedett nehéz 46.—47., közép 45.—46., könnyű 43.—46. — Romániai bakonyi, nehéz 48.—49. — átmeneti, közép 46.—47, bakonyi könnyű 44.—46. — átmeneti, eredeti nehéz — — — átmeneti közép — — — átmeneti szerbiai nehéz 48.—49. — átmeneti közép 46.—48. — átmeneti könnyű 44.—46. — átmeneti, — hízó 1 1/2 éves élsúlyban 40° levonással — — — 2 éves — — — Két éves — — — öreg. — — —. Az árak hízalt sertéseknel páronként értendőek. Romániai és szerbiai sertéseknel, melyek mint átmenetiek adattak el a vevőknek, páronként 4 arany vám fejében megtérítették.

Törvényszék.

— A „Függetlenség“ betiltására vonatkozó polgármesteri határozat ellen Verhovay Gyula kiadótulajdonos és Unger Alajos, mint a Wilckens-fele csütörtöm gondokora által beidott felebbezésre a belügyminiszter határozatát — mint értesülünk — már meghozta s abban kijelentette, hogy Unger Alajosnak, mint ezen ügyben beavatkozásra egyáltalán nem jogosítottnak felfolyamodványa nem is tárgyalattott, Verhovay Gyula felfolyamodványa pedig, mint a törvény szerint teljesen indokolatlan, tekinthető nem volt. Együttal a miniszter az ügyben a polgármesterhez intézett leiratában kifejezett adott annak, hogy a „Füg.“ megjelölésének betiltása ügyében hozott határozata teljesen megfelel a törvény követelményének; és felhívta a polgármestert, hogy a mennyiben a biztosíték még most sem tétetett volna le, törvényes határozatának szerezzen érvényt.

Naptár. Jan. 24. Csütörtök. Rom. kath. napt. Timót pk. Propt napt. Timót.

Színház. Jókainé Laborfalvi Roza föllépése. CORIOLANUS. Tragédia 5 felv. Irta Shakespeare.

Szerkesztői posta.

S—s G—r ur, helyben. A delutáni órákban (4—6 közt) látogatását kérjük. V. B. S. urnak, Budapest. H—m bizony nincsen, de érdekes dolgotana nekünk így még becsesebb! Nyiregyháza. Igen köszönjük!

Felölő szerkesztő: GÁSPAR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

!!! 12 frtért !!!

Az egész continensen a legolcsóbb fényképek (eddig 40—45 frt) a legfinomabb kivittel készítettnek az ujonnan e czélra berendezett

Gondy és Egey

mittermében,

(Teleky-utczá 6 ik szám alatt saját ház.)

Láthatók: Egyház-bazár, Beke László ur kirakotában.

SENRAJZOK, melyek ugyan sem a kiviteli modorban, sem hasonlatosságban a fenti fényképekkel nem versenyezhetnek csak 3 frtért.

- 1. Jegyzet. A nagyítás közvetlen a üveg-kép (matrice) után készült, ha az nem volna meg az eredeti felvétel csupán 2 frba számíttatik.
- 2. Jegyzet. Rosz, elavult fénykép vagy olajkép után, valamint csoportképeknél a nagyítás aránylag drágább.

A MOHAI AGNES FORRÁS hazánk egyik legszépszávdusabb SAVANYUVIZÉ kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer hámalmán alapuló bajában. Általában a víz mind azon köröknek kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének felfokozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. 1883. évben 1 millió palaczk szállított el. Fris töltésben mindenkor kapható. Édeskuty L. m. kir. udv. ásványvíz-szállítóval Budapeston. Ugyiszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben. Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréb Falop, Rickl József Z, Varga Lajos, André és, Szab uraknál.

